

REDACTIA
ARAD, STR. AULICH (ADAMI)

ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2-50; pe 1 luna fl. 1.

N-rii de Duminecă pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se iau înapoi.

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAMI)

INSERTIUNILE:
pe 1 linie: prima dată
7 cr.; a doua dată 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

Marele adevăr.

Politica cea mare a lumii o fac împărații și regii. Ei dispun de armatele mari, și numai bărbați de stat geniali — cari sunt rari — pot să încerceze ori să schimbe vre-un plan făcut de capetele încoronate.

Nu este însă mai puțin adevărat, că popoarele deșteptate odată și ele la conștiința națională, își marchează drumul ce au de străbătut numai în virtutea rolului ce au de îndeplinit în lume și minate de legi ce stau mai presus de ori-ce putere lumească. Așa de de pildă: zădarnic ne-au ținut pe noi veacuri d'a rëndul în robie; sosind la plătirea premiului, ne-am manifestat și afirmat ca popor ce-și are chemarea sa specială în acest colț de lume.

Mulți n'au vrut să audă de aceasta, pentru-că mulți dușmani avem. Cu cât vremea trece însă, cu atât sporește și numărul celor cari sunt siliți să recunoască importanța elementului român.

Astfel am avut mângâierea să înregistrăm, chiar acum de anul nou, o voce dintre cele mai autorizate.

„Neue Freie Presse“, organ care nici odată nu ne-a fost bine-voitor, publica adevărat din peana lui Max Nordau un articol, în care marele învățat făcând o privire retrospectivă asupra întâmplărilor din anul trecut, scrie:

„Diplomația europeană a voit încă odată, ca în atâtea alte dați în veacul acesta, să lucreze în contra legii care silește pe popoarele ajunse la cunoștința de sine, să se cristalizeze în state ne-otărnate și complete. Va suferi urașii umilirea, ca în toate cazurile anterioare, că legea istorică, care de fapt este lege naturală, se va dovedi irezistibilă. Legea aceasta va stăpâni politica țărilor balcanice până când fiecare popor de acolo își va fi găsit granițele naturale. Acțiunea acestei legi dominește în evenimentele foarte importante și cuprinzând în ele colosale dezvoltări viitoare din Austria, întâmplări asupra cărora, din motive lesne de înțeles, nu pot stărui, dar pe cari voiesc cel puțin să le amintesc.“

Cu alte cuvinte: de geaba asupra-prise, de geaba hegemonie! Popoare cari nu pot avea rolul și nici au puterea să asimileze pe altele, pot temporal cel mult să țină locul, dar să rupă firul dezvoltărilor istorice, este peste putință.

Și dacă Max Nordau scrie aceste cu privire la Austria, unde elementul dominant au fost Nemții, națiune cultă și mare, ce să mai zicem noi despre Ungurii și incuții, și puțin la număr?!. Dovadă ne este istoria, că

hegemoniștii nostri au cucerit numai prin arme, prin foc și tot felul de pustiiri, băgând groază. Nimeni nu s'a făcut însă Ungur de dragul însușirilor morale ale fiilor lui Arpad... Zădarnic deci ceata șovinistilor vrea să facă — dela marea Adriatică până în Carpați — o lume ungurească, ei nu vor isbuti... Prin legi brutale, prin prigoniri selbatice, luptătorii naționalităților pot să fie slăbiți și se pot amuți multe voci.

Dar tot Max Nordau scrie:

„Numai după-ce popoarele cari locuiesc partea cea mai însemnată a Europei ce se întinde dela fruntăria germană până la basiniul oriental al Mediteranei, deșteptate rënd pe rënd la conștiința de sine, își vor fi îndeplinit trebuința corespunzătoare fazei lor de dezvoltare, de a se încheia ca individualități etnice, numai atunci Sud-Vestul Europei va intra cu adevărat drept de rudenie în familia europeană și se va ridica la noui trebuinți, la acele trebuinți, cari sunt proprii, cari la popoarele civilizate în vîrstă mai coapsă și hotărăsc politica universală a statelor occidentale.“

Ear' în partea aceasta a Europei — care după Nordau n'au intrat încă în marea familie europeană — locuiesc și Românii ale căror drepturi istorice le cunoaște și marele învățat german.

Ungurii pot să nu ne recunoască drepturi istorice.

Marele adevăr rămâne însă nealterat: până-ce nu se va satisface legii istorice, care de fapt este o lege naturală, dându-se fie-cărui neam drepturile ce i-se cuvin, domnia ungurească rămâne cel puțin indoielnică. Pentru-că numai prin silă, nimic nu se poate susține. Cu atât mai puțin un stat.

Concetățenii nostri maghiari să mediteze deci asupra marelui adevăr mărturisit de Max Nordau. Numai conformându-se lui, vor putea să preintimpine primejdii iminente atât pentru dinșii, cât și pentru întreaga viață a statului ungar.

Descumpănarea partidului independentist. Zi de zi se dau pe față semne, că kossuthismul își trăeste sfîrșitul vieții sale. Abia vre-o 10 zile de când am adus știrea, că demagogul independentistilor, Ugron Gábor s'a retras dela politica, și eată că avem de înregistrat o nouă și semnificativă retragere s'au cel puțin intențiune de retragere de pe arena luptelor parlamentare. Justh Gyula, șeful clubului independentist fiind Sâmbătă în cercul seu electoral Makó, a declarat alegătorilor sei că își va depune mandatul, de ore-ce pe lângă corupțiunea de azi și viața publică atât de demoralizată, ține de zădarnică ori-ce luptă politică. La insistența comitetului executiv al partidului independentist din Makó Justh a abstat dela această hotărîre a sa, a declarat însă hotărît, că în viața parlamentară nu va mai lua

parte activă, de ore-ce după două capitulări urmate una după alta, și-a pierdut pofta de a mai lupta, căci în politică nu-i place să facă comedie.

Retragerea lui Ugron e ușor de înțeles: el nici n'a mai putut străbate în dietă, dacă însă acum însuși presidentul clubului kossuthist, avînd mandat pentru dietă și cu un rol atât de însemnat în parlamentul maghiar se vede îndemnat a părăsi lupta, simptomul acesta de pasivitate căștigă o importanță deosebită. Ori cum ar fi, fie că Justh ar fi insistat pe lângă depunerea mandatului, fie că el a cedat dorinței alegătorilor sei și rămâne mai departe în dietă, doue lucruri sunt clare: unul că însuși poporul maghiar s'a convins de utopia tendințelor kossuthiste și a tras cu buretele peste testamentul sfîntului dela Turino — dovadă alegerile trecute, — altul că cu toții deopotrivă constată corupțiunea ridicată azi la sistem de guvernământ și demoralizarea totală a vieții publice în Ungaria. Consecvențele firești a acestor stări de lucruri nu pot fi altele, decît desființarea partidului kossuthist, ori în cazul cel mai bun pasivitatea față de dieta țării.

Din parlament. Sâmbătă în 15 c. Casa magnaților a desbătut asupra proiectelor despre provisorat și legea agrară. La desbaterea proiectului despre convențiunea vamală și a băncii, baronul Pronay Dezső, a arătat defectele proiectului și după enunțarea principilor sale independentiste declară că nu primește proiectul. Baronul Bánffy replică zice, că proiectul din chestiune nu jignește nici statul-quo, și nici drepturile naționale și nu e alta decît privilegiu pentru legarea din nou a convenției comerciale.

La desbaterea proiectului despre legea agrară au luat cuvînt conții: Zichy și Dessewffy, baronii Podmaniczky și Pronay. Cest din urmă arată că prin explicarea falsă a legii de contribuțiune, administrația financiară eiectează și încasează dări nedrepte dela ziuși; ear' contele Zichy acuză autoritățile comitatense, că fac quasi convenție pentru răspîndirea broșurilor agitate.

Sedința sa terminat primindu-se ambele proiecte aproape fără nici o schimbare.

Steagul maghiar în dieta croată. Vineri în 14 c. s'au început în dieta croată desbaterea asupra bugetului pe anul 1898. Deja începutul desbatărilor a fost de rău augur pentru statul „național“ maghiar, căci au răsunit cuvinte foarte neplăcute pentru acel făt frumos răstăpăt al Maghiarilor. Anume dr. Derencsini, unul dintre oratorii fruntași ai opoziției croate, vorbind contra proiectului a atacat nemilos pe Maghiarii, cari au călecat pactul cu Croații, și pe banul Khuen Héderváry care a spus, că în Croația steagul maghiar este însemnul statului. În mijlocul aplauselor frenetice ale opoziției oratorul a declarat, că Croații nici când nu vor recunoaște steagul maghiar de însemnul țării lor. După aceia a trecut la evenimentele din Fiume și a zis că desfacerea orașului Fiume de către Croația și ocuparea lui de Maghiari se datorește banului Héderváry care a jucat pe mîna Maghiarilor.

Noul ministru de război al Rusiei. Din S. Petersburg se telegrafiază, că în jurul noului ministru de război circula două versiuni. După una, succesorul colonelului

Wannowsky în minister va urma Obstrucew, șeful statului major; ear' după alta în locul fostului ministru de război va urma colonelul Kuropatkin, guvernorul militar al ținutului caspic-mediu.

Chestiunea coloniilor spaniole. Ministrul coloniilor spaniole a comunicat consiliului de ministri, că guvernorul suprem al Cubei acordă 100.000 dolari pentru fondul de ajutorare. — Obștinat însă, că turburările din Havana nu reclamă necesitatea schimbării dispozițiilor. Introduse în insula Cuba, dar' dispozițiunile legale privitoare la atacurile presei îndreptate contra armatei pretind reforma neamănată. Consiliul a și decis că va însărcina o comisiune pentru elaborarea unui proiect în această chestiune și a-l înainta cortez-ului.

Urările de Anul-Nou a tinerimei.

Din partea tinerimei studioase române din Oradea-Mare primim următoarea felicitare de Anul Nou:

„Luptătorilor cu inimă neînșiflăntă pentru drepturile poporului român Anul-Nou cu fericire și cu nădejdea învingerii apropiate.“

Oradea-Mare, în ajunul Anului-Nou.

Pentru tinerimea română:
Lucian Boleaș, Eugen Șimonca,
president. secretar.
studenți în drept.

Din România.

Serbarea Anului-Nou în București.

Joi la orele 10 1/2 dimineața M. Sa Regele a mers în trăsură de gală, escortat de un escadron de geandarmi la Mitropolie spre a asista la serviciul divin ce s'a oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul-primat, încongiurat de înaltul cler.

La intrarea în biserică, Majestatea Sa a fost întâmpinat de I. P. S. Mitropolitul-Primat care i-a prezentat Crucea și Evangelia. Apoi a început serviciul divin, la care au fost de față dl Dim. A. Sturdea, președintele consiliului și ministru al afacerilor străine cu toți colegii sei; dl Dim. Giani, președintele Camerei și dl P. Orbescu, vice-președinte al Senatului, cu mai mulți d-ni senatori și deputați; dl C. E. Șchina, primul-președinte al Curții de casație, împreună cu mai mulți membri ai magistraturei; dl Gr. Lahovary președintele Curții de compturi și alți demnitari ai statului; dl C. F. Robescu, primarul capitalei, cu consiliul comunal; membrii Camerei de comerț cum și oficerii generali și superiori aflați în garnisoană.

După terminarea sf. Liturgii, clerul a înălțat rugi către A-Tot-Puternicul pentru fericirea MM. LL. Regelui și Reginei, AA. LL. RR. Principelui Ferdinand și Principesei Maria, a principelui Carol și principesei Elisabeta.

Regele esind din biserică, a trecut pe d'inaintea frontului gardei de onoare ce se afla înșirată în fața bisericii, adresându-i tradiționala urare: La mult ani! — la care trupa a răspuns prin strigăte de ură!

Apoi Majestatea Sa a primit defilarea.

După aceasta, Regele, urmat de un numeros stat-major, a mers în apartamentele I. P. S. S. Mitropolitului Primat, unde se aflau adunate toate persoanele care fuseseră față la ceremonia religioasă, spre a aduce Augustului Suveran felicitările lor de Anul Nou.

Au rostit cuvântările obicinuite I. P. S. S. Mitropolitul Primat, în numele clerului; dl Dimitrie A. Sturdza, președintele consiliului, în numele guvernului; dl Take Giani, în numele Camerei; dl P. Orbescu, în numele Senatului și C. E. Schina, primul-președinte al Curții de Casație.

Majestatea Sa a răspuns la aceste felicitări, și cuvintele Sale au mișcat adânc pe cei de față și au fost acoperite cu repetite strigăte de *Trăiască!*

Dela metropolie M. S. Regele s'a întors la Palat. În tot parcursul până la catedrală și îndărăpt M. S. Regele a fost salutat cu iubire și respect de un *numeros public*.

La orele 12 din zi d-nii ministri s'au prezentat la Palat și au adresat felicitările lor de Anul Nou M. S. Reginei.

Majestățile Lor au primit numeroase telegrame de felicitări din toată țara și din străinătate; iar doamnele din societate au trimis M. S. Reginei frumoase buchete de flori. Asemenea registrele de înscriere la palatul regal au fost acoperite de un mare număr de semnături.

Consiliul de ministri a adresat de asemenea o telegramă de felicitare la Nizza, AA. LL. RR. Principelui Ferdinand și Principesei Maria.

Numeroase alte telegrame s'au adresat Altețelor Lor Regale prin intermediul dlui general Robescu.

Balul dela curte.

Seara a avut loc obicinuitul bal al Curții. La orele 10 și jum., MM. LL. Regele și Regina au intrat în sala Tronului, unde se aflau adunați d-nii membri ai corpului diplomatic cu doamnele lor, d-nii ministri și înalții demnitari ai Statului cu doamnele lor.

Majestățile Lor au ținut aci cerc, primind felicitările tuturor celor de față.

MM. LL., precedați de casa militară regală și urmați de doamnele de onoare, au trecut în sala cea mare de dans, unde erau așteptați de mai mulți d-ni senatori și deputați cu doamnele, membrii Curților de casație și de compturi, ai Curții de apel, ai tribunalelor, ai consiliului comunal, funcționari superiori, ofițeri generali, superiori și inferiori și garnisoanei, numeroși repre-

sentanți ai proprietății și ai comerțului etc.

Sala era splendid iluminată și priveștea era feerică. Toaletele doamnelor rivalizau de frumusețe între ele și danțul a început foarte animat.

La ora 1, MM. LL. Regele și Regina s'au coborât în sala de mâncare, pentru supeu, cu ceremonialul usitat.

La orele 3, Regele și Regina s'au retras în apartamentele Lor și balul s'a terminat după o oră.

Au participat la bal peste 1800 de persoane.

M. Sa Regele Carol și armata.

Din incidentul Anului-Nou M. Sa Regele Carol a adresat Armatei următorul ordin de zi:

„Ostași.

„Astăzi, ca întotdeauna, Mă folosesc de anul ce începe ca să trimit scumpiei Mele armate salutările Mele.

„Privesc cu o adevărată mulțumire la silințele ce fiecare dintre voi depune pentru îndeplinirea îndatoririlor sale.

„Țara ca și Mine vede în munca voastră o dovadă mai mult că se poate sprigină pe virtuțile fiilor ei, și dar' din adâncul inimii Mele, urez tuturor, ani mulți și fericiți”

Dat în București, la 1 Ianuarie 1898.

CAROL.

Răspunsul principesei Maria la felicitările de a 5-a aniversare a căsătoriei.

La telegrama de felicitare trimisă A. S. R. principesei Maria la Nizza cu ocaziunea aniversării a 5-a a căsătoriei AA. LL. RR. Principele și Principesa României, de către soțiile d-lor ministri, d-lor președinți ai Corpurilor legiuitoare, dlui primar și dlui prefect al poliției Capitalei, Alteța Sa Regală a bine-voit a răspunde prin următoarea telegramă adresată Dnei Zoe Sturdza în limba franceză.

„Notre cœur et notre pensée sont avec vous. Veuillez recevoir et exprimer à vos collègues et aux autres dames signataires notre affectueuse reconnaissance, notre vif amour pour le pays, quitté bien à regret, et ou nous rentrerons avec bonheur.” (Înima noastră, și cugetul nostru este cu D voastră. Binevoit a exprima colegelor D-voastră și celorlalte dame subsemnate recunoștința noastră iubirea pentru țara ce cu mult regret am părăsit-o și unde cu dragoste ne vom rentoarce.)

nieră diferită de aceea pe care oficerii o observaseră la marchis.

Doi juni oficeri, plini de ardoare, nu trebuiau prea mult excitați în fața drapelului.

A doua zi avu loc a doua întâlnire, în urma căreia Ricard fu condus a casă strâpuns cu totul de săbiă. Astfel fu nevoit a ședea două luni în pat.

În acest timp, multe alte certe se iviră între oficerii regimentului Regal, și mulți din Domniele-lor ceuseră colonelului autorizarea de a se bate. Colonelul însă, fără a se explica decisiv, rugă pe adversari să aștepte, promițându-le că va da fie căruia pe rând permisiunea cerută. Și cei mai impacienți fură construiși să se supună acestui ordin autoritar.

În fine Ricard se însănătoși. Se duse puțin să se preumbe răzemat pe brațul amicului său Armand, care în tot timpul maldiciei fusese nelipsit de lângă patul lui.

Abia eșiseră din casă, și prin o întâmplare, de secur de mai înainte pregătită, se întâlniră față în față cu marchisul.

— Eată-vă Domnilor! Sunt încântat că vă întâlnesc, zise el profacându-se că se miră; de oare-ce căpitanul Ricard este pe picioare, sper că veți putea termina mica voastră afacere; nu este așa?

Cei doi tineri nu putură ascunde marea lor mirare; marchisul, cu un aer satisfăcut, relua convorbirea:

— De astă-

Socialism în toate părțile.

Nu trece zi în care să nu registrăm știri despre lătrirea socialismului, despre rescoale ale clasei muncitorilor și vărsări de sânge.

Abia au fost înmormântate victimele dela Bagamér și eată că se vestesc alte mișcări cari stau să erupă. În comuna Kiszvárd și Nyirbakta din comitatul Sabolciului au trebuit să fie trimiși geandarmi. În Balkány socialisții țin noaptea întruniri secrete. O astfel de întrunire a surprins-o judele comunal, care a arestat pe conducătorii socialiști. Poporul s'a infuriat întru atâta, că ziua următoare a bătut pe primar de moarte. Astăzi el zace în spitalul din Nagy-Káló. De altcun chiar o parte a antistiei comunale din Balkány și Mihályi e socialistă. În Mártonfalva socialiștii au amenințat, că tuturor acolora, cari nu se alătura către ei, le vor aprinde casele.

În Nyirbakta socialiștii au dat asalt casei comunale și au bătut crunt pe primar. În Gemze zi și noaptea circula patrula de geandarmi.

În comitatul Nograd socialismul era cunoscut numai în băile de cărbuni dela Sulgotarján. Astăzi el a inundat întreg comitatul. În Kosd el este propovedit chiar în biserică; oamenii cetesc foi volante și broșuri socialiste.

În comitatul Heves în unele comune până și copiii dela școală s'au declarat socialiști. Ei au denegat a mai cerceta școala și participă la întruniri socialiste.

Aici în Arad lucrătorii dela fabrica de vagoane încă sunt de-arândul socialiști. Singur între lucrătorii români n'au aflat aderenți.

Și acum întrebăm: Ce face la toate acestea guvernul? În locul legilor de maghiarizare n'ar fi mai bine să se ocupe cu stîrpierea mișcării, ce zi de zi devine tot mai amenințătoare!

Școala confesională amenințată.

Nori groi întunecă văzduhul, amenințând cu distrugere ce avem mai sfînt și mai iubit... școala noastră confesională.

Opiniunea publică jidano-maghiară de mult s'abiază și se vaicăără, cerend dela guvernul țării statificarea tuturor școalelor. Școala noastră confesională, în carea dinșii vîd puterea noastră națională, aceasta voesc a ne-o răpi. Astfel ar voi dinșii a ne lipsi de hrana sufletească ce o dobîndim în școala noastră națională, ca să ne lase la întunec, și astfel să ne facă imposibili intelectualminte, se poată pescul în turbure mai cu înlesnire.

Guvernul țării nu a avut cutezanța a se lega de întregul mînunchi de vîrguțe spre a-l rupe de-odată, ci spre a satisface dorinței maghiaro-jidanilor, a început a rupe vîrguțele una câte una, și și în aceasta operă folosindu-se de slăbiciunile unora dintre noi, punendu-ne coadă la topor.

Aceasta intențiune a lor se vede din mișcările ivite și din procedul lor cu școlile de stat din comitatele Arad și Cluj, sulevat foarte mult de presa jidano-maghiară. Se vede aceasta și din promisiunea dlui ministru de culte și instrucțiune publică în descoperirea făcută Dietei în ședința de dttu 26 Februarie a. tr. când constatând lipsa statificării tuturor școalelor, arată părinților acestei fericite patrii, planul după care dorește a executa dorința generală a fiilor lui Israelo-Magor.

D-sa crede a sevrîși aceasta din punct de vedere al apărării, pe rînd, acolo unde elementul maghiar este în minoritate între masa nemaghiarilor, de dragul alor 2—3 familii jidane în comune curat românești. Cu scopul infernal de a răpi limba popoarelor conlocuitoare, dorește dl ministru a aplica pe lângă aceste școale și asile de copii, așa că bietul român, încă în vîrstă fragedă să fie ocupat cu limba maghiară, să învețe poezii, cântece și jocuri maghiare, să se trezească cu pinteni de a lui Atila.

Dl ministru, pentru ca să facă mai atrăgătoare școala de stat pentru naționalități, cu scop de a stîrpi din noi iubirea și încrederea față de școala confesională, are de gînd — după cum a enunțat tot atunci, să aplice la acele școale de stat caticești salarisați, preliminar spre acest scop 70,000 fl. Și zice dl ministru „dorec ca religione să fie propusă în școalele de stat mai cu temei, prin învățatori și autori”. Se înțelege că caticeștii vor fi numiți de dl ministru, dintre preoții cari sunt mai buni „hazafi”. Tot spre scopul de a înduce pe copiii către școala de stat, va impune învățătorilor conducerea școlilor la biserică etc.

Ce apucături șirete! În sfîrșit că să urce fugăgirea sa prin tească și bunăvoința față de naționalități și va permite învățătorilor dela școalele de stat, ca în timpul liber, în vre-o 2—3 ore pe săptămână, pe lângă remunerația delș privați, să propună și limba maternă, da numai elevilor dela clasa III în sus, după ce aceștia vor ști deja cefi și scria ungrărești!

Mare bunăvoință! Ferice de noi! După ce baștii torturați cu elementele învățămîntului predate în o limbă nepricepută de ei, vor pute învăța, dacă va voi învățato-

Până la moarte.

De

A. D'ALEMBERT.

(Urmare și fine).

A doua zi, Marchisul tot așa de binevoitor, politicoș și surizînd, se duse la paradă și trecu în revista regimentului seu.

El zări îndată pe viconte Ricard și pe cavalerul Armand în fruntea companiilor lor. Armand era cu brațul în eșarpă.

Marchisul încrunță sprânceana și afectă un aer foarte aspru:

— Cum, domnilor, nu v'ați bătut?

— Da, d-le colonel, răspuse Armand rîzînd; Richard mi-a dat o bunicică lovitură de săbiă la braț.

— O împunsătură la braț?... Aceasta ziceți d-voastră, că va se zică a se bate? și... chestiunea importantă a roquelanei?!

— Aide de! Domnilor, asta nu e nimic; mâine veți retnecepe, și vă rog să vă purtați ceva mai bine. Eu voiu să se mențină onoarea corpului ce mă mândresc a comanda și când cineva merge pe câmpul luptei, unul din luptători trebuie să moară.

Oficerii regimentului Regal fură uimiți cu totul de această reprimadă, anunțată cu un ton aspru, cu o voce scurtă și cu o ma-

terminați; duelurile invochite nu mai au valoare. Pe timpul meu, cine-va se trămitea mai curând pe ceialaltă lume fără a se gîndi așa mult.... O să vă bateți, mâne?

— Dar' colonele, răspuse Armand cu sfeală, viconte nu e încă întremat; și apoi....

— Când cineva să preumblă, poate să schimbe și câte va lovituri de săbie; aceasta nu este prea ostenitor, mai ales când costiunea roquelanei nu trebuie să rămână nedecisă.

Toți oficerii criticară stăruință și asprimea colonelului, fără a bănuii însă motivele ce-lu conduceau. Recunoscură cu toate acestea că o a treia întâlnire era necesară; necesitatea cerea să se arate demni, urmînd calea nenorocită ce le indicase neîmblînzitul marchis.

Această din urmă luptă fu îngrozitoare, și tot deodată plină de interes. Adversarii veniseră la locul de întîlnire, ținându-se de mână frățește și semămand a fi în cea mai perfecta amicitie.

Ajunși pe tîrîm își încerdințară unul altuia a câte un act, conștinînd ultimele lor dorinți, promițându-și reciproc de a fi fideli, eșecutori testamentului; pe urmă se înbrățișară, scoaseră hainele, traseră săbiile și le încrucisează.

Abilitatea lor în scrimă era egală: eșisera amîndoi din aceiași academiă, avuse-

timp de studii; afară de acestea, își cunoșteau jocul, așa că nu era posibil să se lovească prin surprindere, cestiune însemnătoare în ori-ce asalt.

Secundanții vedeau că și perde puterile în opintiri inutile, fie-care dorind să nu aibă o așa de tristă victorie; ei îndemnară totuși a se bate cu mai multă vioiciune.

Atunci bieții junii, ascultînd vocea secundanților, se aruncă unul asupra altuia, fără a voi să se apere, fără a voi să lovească supunendu-se oare-cum destinului mai mult de cât științei lor în scrimă.

Se întâmplă dar' cea ce trebuie să se întâmple în asemenea circumstanțe: se strîpunseră unul pe altul și căzură amîndoi fără simțire.

Mănele lor lăsînd mînerul săbiei, căutară se strînge drept consolațiune.

Armand murise pe loc. Ricard lovit în cap recenta s'a rană se afla într'o stare deplorabilă....

Regimentul fu consternat, doiu era general....

În aceeași șară, colonelul intru pe oficerii regimentului, și, adresându-se cu deosebire la cei ce li ceruse permisiunea de a se bate, le zise:

— Ați bine-voit a aștepta după placerea mea, ca să terminați micile voastre afaceri; vă mulțămesc. Nu voiu să vîd în același timp mai mult de doi oficeri bătîndu-se în

riul, - și vor plăti bieții părinți, a ceti și a scrie și în dulce limba lor.

Di ministru crede că în forma aceasta va împretinii pe Români cu școala de stat și li va înstrăina de cea confesională susținută cu atâta jertfă? Fie Dsa în asemenea cre-

ștință, noi însă trezi să fim. Pericolul ce ne amenință e evident, și tre-

bue din vreme a ne gândi asupra mijloace- lor de apărare. În comunele noastre unde în timpul mai

nou s'au înființat școli de stat, unii din- tre preoți și fruntași, desconsiderând școala confesională trimit copiii lor la școala de stat.

Astfel de împregiurări trebuie să au în- demn și pe unii dintre țeranii nostri de pe Valea-Murșului ca să ceară școli de

stat. Primejdia ce amenință așadar școala confesională va fi înlăturată numai când

preoții vor lucra solidar cu învățătorii. Cunoaștem mulți ficiori de preot, cari azi

au voesc a recunoaște că au crescut cu prescură. Foile noastre bisericesti și școlare s'au și

ocupat mult de această chestiune, durere însă că diagnosa au făcut-o greșit. Așa am observat din unii articoli ai fo-

lor noastre bisericesti, că conducătorii in- stituțiilor noastre bisericesti școlare sunt

puși pe griji, din motivul că unii învățători ar fi pătrunși de un spirit contrar scopului

pe care îl urmărește școala confesională. Dacă știrile acestor sunt adevărate, atunci

datorință avem să ne lupăm cu năie cu mare, a stîrpi acest rău din corpul națiunii

noastre, pentru-că știut este, că biserica și școala sunt cele-mai scumpe tesauri, cari în decursul timpului au apărut limba și

naționalitatea noastră de multe încercări doșmănoase. Nu cred însă, ca răul e atât de mare,

precum îl susțin acele foi. Va fi numai o nelcredere în bunăvoința acelor înv-

țători, pentru-că: aceia cari susțin și pro- pagă spiritul religios moral în popor, cari

zilnic propagă morala creștină în inimile orodinelor prin propunerea religioasă în

școli, aceia nu pot fi tractați de contrar- ai școlii confesionale. Știut este că în întreaga noastră diecesă

studiul religioasă--catichisarea -- o propun învățătorii. Și că aceasta o fac cu plăcere

se poate constata cu ocaziunea examene- lor. Din partea învățătorilor nostri, caracte-

rul școlii nu e periclitat. Răul vine din altă parte. Despre aceasta întrun număr viitor.

Magistrul.

vatamă regularitatea serviciului. Acum, când

afacerea dintre cavalerul Armand și căpita- nul Ricard e terminată într'un mod onora-

bil, sunt gata a vă da permisiune. Înșă, acei cari doresc sa se ducă pe te-

ren, trebuie să nu u te că duelul până la moarte e de rigoare, și că dacă unul din

adversari nu cade la prima întâlnire, due- lul va relncepe până când acest scop va fi

ajuns. În această privință am principii ne- schimbate, pe cari le voi păstra tot-d'una și pe cari voesc să le ved adoptate și de

d-voastră. Oficerii se închină cu res pect și se re- traseră în tăcere, fără ca vre-unul să mai

ceară autorizațiunea ce li se ofera cu atâta grațiositate. Ei înțeleseră cuvintele colonelului și v-

zură cât de mare crimă ar fi fost să aten- teze la viața unui camarad de arme pen- tru un lucru de nimic. Această teribilă mo- rală a colonelului făcu o mare impresiune

„Foaia pedagogică“ nu incetează.

Sibiu, în 1 Ian. 1898 v.

Suntem rugați a publica următo- rea

Instiințare.

Primind după eșirea nrului ultim din a. tr. al „Foi pedagogice“ hotărîrea on. co- misiuni administrative a tipografiei archi- diecesane cu privire la sistarea din parte și a apariției pe mai departe a numitei foi

nu am avut ocazie a avisa și noi pe On. nostri ceteriori despre aceasta și despre in- tențiunile noastre cu privire la edarea ei și pe viitor.

Ne luăm deci voi a aduce la cunoștința on. public, că pe anul 1898 vom continua a scoate „Foaia pedagogică“ pe risicul

propriu, tot în condițiunile anului trecut. Și până la apariția nr-ului din anul al

II-lea, care din cauza indicată și a aran- jamentului nou ce a trebuit să se facă

va întârzia cu câteva zile, rugăm pe cei-ce ar voi să aibă această foie a adresa abo- namentele (3 fl. v. a. pe an, 1 fl. 50 cr. pe jum. an) la administrațiunea tipografiei

archidieceesane din Sibiu (Nagy-Szeben). Ai onoratei Redacțiuni Sibiu, la 1 Ianuarie 1898.

Cu deosebită stimă:

Dr. D. P. Barciannu, D. Comșa.

Dr. P. Șpan, Dr. I. Stroia.

NOUTAȚI

Arad, 17 Ian. n. 1898.

Din cauza sfintei sêrbători de mâne, nu- mărul proxin al foii noastre va apare Mercuri la ameză.

Anul nou în Sibiu. În ziua de anul nou, asesorii consistoriali, profesorii semi- nariali și o numeroasă inteligență din toate straturile societății noastre s'a prezentat după eșirea din biserică la Escelența Sa, spre a-i aduce obicinuitele felicitări.

Cuvintele de încetare le-a rostu domnul asesor consistorial Zacharie Botu.

Anul nou în Caransebeș. Din incidentul Anului nou P. S. S. Domnul Episcop die- cesan, Nicolae Popea, a primit felicitările membrilor Consistoriului diecesan, a pro- fîmii din loc, a corpului profesoral dela ins- titutele diecesane, a ampioaiților dele libră- ria diecesană, cari toți s'au prezentat sub conducerea P. C. S. Domnului Arhimandrit Filaret Musta. P. S. Sa a mai fost felicitat de oficianții comunității de avere, conduși de președintele ei dl Ilie Curescu, apoi de reprezentanții corpului oficeresc, a magis- tratului orășenesc și de alți onorațiori.

Felicitat de Anul nou a fost și P. C. S. Părintele Arhimandrit Filaret Musta din partea membrilor consistoriului diecesan, a preoțimeii locale și a profesorilor, precum și de alți stimători ai P. C. Sale. (F. D.)

Profesor diplomat. Primim din Cluj ști- rea, că profesorul dela preparandia și școala de fetițe din Blaj dl Ioan Raț, în 12 a. c. a făcut cu succes bun și examenul peda- gogic la universitatea din Cluj și a obținut diploma de cualificațiune pentru școlile medii.

Mort înaintea altarului. Preotul și cano- nicul titular Alexandru Opitz din Ada, ser- vind înaintea altarului, a fost atins de apo- plexie și a rămas mort pe loc.

Cehii și comandantul Grünne. Înainte de ultimele scene cari au fost provocat întru ducerea statariului, comitetele balurilor eche au fost invitat pe comandantul armatei din Boemia, general conte Grünne, la balurile lor și i au trimis bilete. Cinci dintre comi- tetele acestea și au rătras biletele. după escesele din Praga. În urma aceasta, la primul bal ceh din zilele trecute, nu s'a preesutat nici un oficer și nici o persoană oficială.

De pe vremea lui Napoleon. Mai zilele tre- cute a murit în satul Budește (Maramurș) Vasilie Onu, care era trecut de o sută de ani. Cu cât, nu știa nici el însuși. Când a ajuns la o sută de ani a început numai a se plange că „lucepe a îmbătrâni“. Moș- neagul a luat parte în toate rășboaiete con- tra lui Napoleon-cel-mare și știa povești multe, pătani din taberile cele lungi. Dar nu știa de câți ani e. „Cine mai poate ținea în minte atâta ani!“ răspundea el, când îl necajiau să spună de câți ani e.

Știri teatrale și musicale. Dna. Darcleé, renumita cântăreată română, cântă cu mare succes la Madrid, de unde va veni la Bu- curești, să cânte cu trupa lirică română. — Dna Theodorini asemenea va merge în curând la București, ca să cânte cu trupa lirică română în Teatrul Național. — Dl Dimitrie Popovici urmează a cânta cu cel mai mare succes la Opera din Viena.

Portreere de dans în Cacova. Reuniunea de lectură din Cacova aranjiază Duminecă în 10/23 Ianuarie 1898 în localitățile re- uniunii o Petrecere de dans. Comitetul aran- jator: Toma Stanca, Președinte. Dr. Petru Hubnia, Adolf Löbl, Géza Draskovits de Pojén, Stefan Lipovan, Eduard Hlatky, Jon Pincu, Oscar Hirschl, Jon Ciok. Musica lui Brea din Ciclova. Intrarea de persoană 80 cr., și de familie 2 fl. Inceputul la 8 oare seara. Pentru încortelare sau luat măsurile necesare.

Pomana răsplătită. Pe drumul Spaniei, pe care se întorc, la braț, fete frumoase și flăcăi frumoși, venind dela joc, ti- nărul cerșitor, înfășurat în zdrențe, cerea de milă. spund că nu mănecase de două zile, și deși se vedea că era voinic, se ghi- cea că nu mintia, numai cât îi vedeai întris- tarea și obrăzii lui slăbiți de nemănecare. Oamenii însă treceau nepăsători, pe lângă el, cântând și vorbind de dragoste. Oare toți au să lase pe frumosul cerșitor să moară de foame pe drum?

Nu mai trei fete se opriră, tinere de două- zeci de ani, grase, vesele, rîzând, și le fu milă de el.

Una îi dete un rezi. — „Multumesc!“ zise el. Alta îi dete un ban mic.

— „Dumnezeu să te răsplătească.“ A treia însă, — cea mai săracă și cea mai frumoasă — nu avea nici o para: îi puse însă o sărutare pe buze.

Fămândul nu răspunde nimic; însă vîzînd un vînzător de flori care trecea pe acolo, îl chemă, și cu banii pe cari îi căpătase de pomana cumpără un buchet mare de tran- dașii și îi dete fetei frumoase.

Au apărut: Hallma s'au 1001 de nopți istorii ara- bicești, talmăcite de vestitul scriitor popo- ral Ioan Barac, fost învățător și translator magistratual în Brașov (1772-1848). Edi- ție nouă; reproducere după originalul din 1836, întocmită în 4 volume mari, impo- dabile cu 70 ilustrațiuni din cele mai fru- moase. — Prețul unui volum 80 cr.

Toate 4 volumele procurate împreună costă numai 4 fl. Această ediție din mi- nunatele povestiri cunoscute sub numirea de „1001 de nopți“ este ceama în înțeles scisă și mai frumoasă în limba română. — Ilustrațiunile sunt artistic lucrate. — Tiparul ceteți și pe hârtie bună. Se poate procura dela librăria N. I. C urcu în Brașov.

Logodnica contelui Stuart, povestiri din viața Românilor bihoreni de L. Rudow-Suciu. Oradea-Mare, 1897. Se poate procura dela autor.

Povestiri despre prințul Ahmed al Kamel sau pribengul îndrăgostit, tradusă de Dr. T. Oradea-Mare. 1897, tipografia „Szigligeti.“ Prețul 30 cr.

Sidoxia, cestiunea dotațiunei arhierului ortodox român din Transilvania de Mateiu Voileanu asesor consistorial. Sibiu, tiparul tipografiei archidieceesane 1897., Prețul 30 cr.

Varietăți.

Fotografii fără lumină. Dr Russell a comunicat de curînd Societății regale din Londra o serie de experiențe și cari le-a făcut asupra influenței exercitate, obscu- ritate de cătră unele corpuri asup plăcei sensibile.

Operând cu mercur, zinc, magnez, cad- miu, nichel, aluminiu, plumb, cosit, co- balt și antimonin, dl Russell a constata toate aceste metale, după o expunere a săptămănu în obscuritate lângă o pl. sensibilă, au produs un efect distinct asup acestei plăci, pe când aurul, ferul și aram- n'au avut decât o acțiune foarte neînsem- nată.

Acțiunea constatată n'ar fi de loc da- torită unui fenomen de contact, căci o suprafață lustruită de zinc, pur- tând desemnuri gravate, dă o imagine disintinctă a gravurei, fără contact cu placa sensibilă și chiar când ea e separată d aceasta printr'o subțire folță de guttaparcă sau de celuloid. Operațiunea repetată cu metale unse cu vernis copal dă rezultate poate și mai distincte.

S'a constatat că cutiile de carton pentru hapuri dădeau de asemenea radiațiuni ac- tive. Lemnul verde sau uscat, e în același cas: o ramură de conifer a dat o exce- lentă imagine, arătând diferitele straturi ale lemnului și scoarța.

Cărbunele de lemn, de asemenea activ, perde această activitate când a fost încăl- zit mai multe ore într'un vas închis.

Resultatele obținute cu cerneli de imprimerie sunt foarte interesante. În multe ca- suri nu există nici o acțiune; în altele ea e din contră, foarte remarcabilă și dă ex- celente reproduceri de impresii.

Natura fenomenului rămăne obscură; to- tuși, două puncte par a fi stabilite: de o parte, sporirea temperaturii corpului supus la experiențe îi sporește sensibil acțiunea; de altă parte, vaporii de apă nu facilitează de loc acțiunea. Corpuri cari la 0° C nu exercitaseră nici o acțiune dau la 70° C imagini distincte.

Oare acest fenomen n'ar trebui atribuit unei forme necunoscute de energie, mai mult sau mai puțin ardoagă cu aceea pe care a descoperit-o și studiat-o dl Gustave- Le Bon, și numită lumină neagră?

Invitãre la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe anul 1898 la

„TRIBUNA POPORULUI“

Condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, sunt cele următoare:

În Monarchie:

Pe un an . . . . . fl. 10.— Pe 1/2 an . . . . . „ 5.— Pe 1/4 an . . . . . „ 2.50 Pe o lună . . . . . „ 1.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . . . franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foie pentru popor, cu 2 fl. pe un an, avînd o întindere de 8 pagine: cele 4 pagine ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagine.

Domnii cari se abonează la foaia de zi cu 10 fl. pe an, nu au să mai plătească nimic pentru adausul po- poral dela numărul de Dumineca.

Administrația „TRIBUNA POPORULUI“.

Posta redacției.

„Unul dintre cei de față.“ Toracul-Mare. Despre alegerea de preot din Toracul-mie am luat deja notiță.

Editor: Aurel Popovici-Barciannu. Redactor responsabil: Ioan Russu Sirianu.

Bibliografie.

Poesii de Aurel Cioba. Un elegant volum de peste 10 pagini, cuprinzând 40 de poezii dragalase atate prin gândurile, cât și forma sunt turnate. Prețul: pentru Austro-Ungaria 1 fl., pentru România 2 lei 50 bani.

Biblioteca „Noastră” de sub direcțiunii Enea Hodoș profesor în Caransebeș apare în fie care lună. Un număr 14 cr., o serie de 5 numere 70 cr., 10 numere 1 fl. 40 cr.

Numeris epărate până acum sunt: Nr. 1. S. Secula, „Realități și Visări”, novelotele. Nr. 2. Iosif Bălan, „Iancu de Hunyadi”, cere. istorică. — Nr. 3 și 4. G. Ciobac, „Versuri și Proză”. — Nr. 5. G. Alexandrescu, „Fabule alese”. — Nr. 6. N. Macoviteanu, „Dela Sate”, piesă teatrală. — Nr. 7. Zotti Hodoș, „Întocmai”, comedie.

„Jertfa Creștinilor”. Comentariu al liturgiilor bisericești grecești, compus de Dr. Victor Szmigelski. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Preavenentului Ordinariat metropolitan de Alba-Iulia și Făgăraș. Blaj, 1897. tipografia seminarului archidiecezan. Prețul 1 fl. 5 cr. sau 2 lei 20 bani. Editura autorului. Venitul curat va fi o contribuție la formarea unui fond provincial de salarizare a preoților și învățătorilor.

„Istoria universală” pentru școlile secundare de Vasile Goldis, profesor. Volumul III. Eval nou. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov. 1897. Prețul 1 fl. 50 cr.

„Manual de Teologia Morală” de Dr. Athanasie Mironescu Craioveanu, profesor la universitatea din București. Tipografia „Cărților bisericești”.

„Istoria Patriei” și elemente din istoria universală, tractată după metoda biografic în două cur suri concentrice pentru șco-

lele poporale române de Ioan Dariu. Carte aprobată de Inaltul Ministru r. ung. prin ordinațiunea ministerială dno. 20 Dec. 1888. Nro. 37,358; și de Vener. Consaioare din Sibiu, Arad și Caransebeș etc. Prețul unei exemplar broșat 25 cr. Editiunea a IV-a revăzută. (Cu portretele mai multor regi și bărbați alesi). Brașov, 1898. Editura librăriei M. Zeidner.

„Manual de Morala Evangelică” sau scurtă explicare a textelor cu conținut moral din cele 4 Evanghelii de dr. Moise N. Pacu, doctor în drept, profesor la liceul local, avocat și fost deputat. Carte aprobată de St. Sinod. Galați, editia I. O recomandăm cu toată dinădina preoților și învățătorilor, precum și părinților de familie și creștinilor poști. Se află de vânzare la autor, strada Sf. Ilie Nr. 8, la librăria Nebuneli din Galați și la librăriile principale din țară. Prețul unui exemplar 3 lei.

„Gramatica Română” pentru învățământul secundar de Ioan Petru, profesor. Partea II. Sintaxa. Arad. Editura autorului. Prețul 60 cr. Se poate căpăta și la administrația „Tribuna Poporului”.

„Abecedar Ilustrat” compus pe baza principilor pedagogice moderne de învățătorii: Iosif Moldovan, Nic. Ștefu, Iuliu Grosoran, Nic. Boșcaiu și Petru Vancu. Prețul unui exemplar 20 cr. A se cere la administrațiunea „Trib. Pop”.

„Liturgia Sfintului Ioan Crisostom” culeasă, aleasă și întocmită pe baza melodiilor vechi bisericești, pentru corul școlarilor pe două voci — sopran și alt — de Nicolae Ștefu, învățător în Arad. Prețul unui exemplar 2 coroane. Se poate comanda dela autorul și administrațiunea foii noastre.

„Trezetă de ani de domnie ai Regelui Carol I.” Cuvântări și acte. Vol. I. 1866—1880. Volumul II. 1881—1896. Edițiunea Academiei Române. București 1897.

„Acte și documente relative la Istoria Renașterii României, publicate de Dimitrie A. Sturdza. București. 1888—1896. Tipografia Carol Göhl. Cuprinde:

Volumul I 1) Tractatele dintre Principatele Române și Turcia. 2) Tractatele dintre Principatele Române și Rusia. 3) Tractatele dintre Turcia și Austria. 4) Tractatele dintre Turcia și România. 5) Tractate și acte dintre Puterile Europene relative la Poarta Otomană și Principatele Române. Prețul 6 lei.

Volumul II. Acte și documente dela 1844 până la încheierea Tratatului de Paris din 30 Martie 1856. Prețul 15 lei.

Volumul III. Broșuri relative la situațiunea Principatelor Române după tratatul de Paris. Prețul 15 lei.

Volumul IV. Acte și documente dela 1 Martie până la 30 Iunie 1857. Prețul 15 lei.

Volumul V. Acte și documente dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1857. Prețul 15 lei.

Volumul VI. Partea I: Procesele verbale ale Adunării ad-hoc a Moldovei, dela 22 Septembrie, până la 21 Decembrie 1857. Prețul 15 lei.

Partea II: Procesele verbale ale adunării ad-hoc a Munteniei dela 30 Septembrie până la 10 Decembrie 1857 (Divanul ad-hoc din 1857 și Comisiunea Europeană din 1856—7) Prețul 10 lei.

Volumul VII. Acte și documente din anul 1858 până la înălțarea lui Alexandru Ion I pe tronul Principatelor-Unite în anul 1859.

Cursul pieței de săptămână din Arad.

Table with 2 columns: Item (Grâu de frunte, rënd, de primăvară, Secară, Orzul, Ovăsul, Cucuruzul) and Price (fl. 11.60 până 11.80, 11.00, 10.00, 8.20, 5.80, 5.80, 4.80, 4.10).

Prețul făinei:

Table with 3 columns: Item (Făină albă, Nr. 00, 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8), Price (fl. 21.10, 20.50, 20.30, 19.90, 19.60, 19.30, 18.00, 18.00, 17.80, 17.50, 12.50, 4.50).

Tergul de rimători din Budapeșta

dela 14 Ian. n. 1898.

Rimătorii din Ungaria se vënd: părechi greutate dela 250—280 chigr., cu 50—60 cr. per chigr.; de greutate dela 300—350 chigr. 50—51 per chigr.

Rimători de Sârbia, se vënd: părechi greutate dela 240—260 chigr. la un cu 48—49 cr.

Piața din B.-Pesta.

Prețul grânelor.

Grâu de toamnă fl. 12.80—13.30; grâu primăvară fl. 11.80—12.20; cucuruz (rumb) fl. 5.20—5.25; ovăs fl. 6.80—7.20; secară fl. 8.65—8.70.

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

MERSUL TRENURILOR

Valabil dela 1 Octomvrie 1897.

Main table with multiple columns showing train fares between various cities like Arad, Cluj, Oradea, Seghedin, Brad, Timisoara, etc. Columns include route, class (pleacă, seara, dim.), and price.

Tipografia „Tribuna Poporului” Aurel Popovici-Barcianu în Arad.